

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzandók.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hónapra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belkőzp-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 60 fillér.

Hivatalos közlemények sora 10 korona.

Nyilttérí czikkok garmond sora után 40 fillér fizetendő.

A protestantismus mint . . . „objektum”.

Nap nap után halljuk a protestánsok panasztát, jajkiáltását, itt is, ott is vészit jelezve. Emit még csak csirájában jelentkezik a baj, amott már izesztő mérvet öltött magára. Itt még csak hamu alatt lappang a parázs, ott már lángokban ég minden. Bizony, nem hiába panaszkodnak, el kell ismerni: baj van! Kiváló férfiak keresik, kutadják a baj okát, eredetét, de nagyon kevesen fedezik föl az igazi forrást. Vagy nem találják föl, vagy nem merik nyíltan megmondani; pedig tudjuk, hogy a betegség gyógyításához a legelső és legfőbb szükség a diagnózis megállapítása.

Nagy érdeme Szűcs Farkas theol. tanárnak, hogy a leplet bátran lerántotta — s ha későn is — de a baj forrását nyíltan föltárta. Érezte eddig is mindenki, hogy hol van a baj, de kimondani nem igen volt bátorsága. Igen, valljuk meg őszintén: a pártpolitika az oka, hogy a protestantismus lejtőre jutott! A 70-es években az akkori szabadelvű pártkarjaiba jutott s ennek másfél évtizeden át tartott uralkodása idején a politikai hatalom birtokában alig tett valamit az egyház belső erőinek és szerveinek gondos kiépítésére. Hogy is tett volna, hisz prot. férfiu ült a kormányon, a ki a pátenis idejében oly merészszerű védté egyházának jogait, ily férfiu kormányzása alatt pihenhetünk, heverhetünk nyugodtan, nincs szükség erősítő munkára? Így gondolkodtak a vezérek, így a katonák, s mint mottó szállott szét a hazában Bánffy alatt is.

De, ha csak ennyi hatása lett volna a híres prot. uralomnak!

Mikor Bécs észrevette, hogy az egykor dühös protestáns és ellenzéki vezér a husos fazék mellett megszeli-dült, akkor elérkezettnek látta az időt arra, hogy prot. aegis alatt keresztülvigye azt, a mi után 300 év óta sóvárog.

Alkalmas volt nagyon az idő; hisz magyar ember kormányoz s hozzá még nagy protestáns; erre hallgatunk, ezt követjük árkon-bokron!

A munka megkezdődött, fölhangzott: az iskolaállamosítás, kongrua stb.

Nem volt hiány hangzatos frázisokban is! Az egyház válláról le kell emelni a terhet; meg kell menteni a szegény prot. papságot a nyomortól!

Az egyház, a haza érdekében!! És mit nyert az egyház az államosítással? Azt, hogy elvesztette „véleményes kerti”-t, kibocsátva kezéből az ifjúság nevelését. Hát a kongruával? Azt, hogy a papságot elvonta a nép érdekköréből, a gyülekezet és lelkipásztor között megrendítette az erkölcsi bizalmat, sőt fölébresztette a hivek ellenszenvét (hogy ne mondjam: gyűlöletét), hogy a hatalom befolyása alá került az egyház, hogy az állam keze akár a szőszékig is elér.

Még nem is oly régen történt mindez s már is lavinaszerűen nő a veszedelem.

Hallható a panasz, a siránkozás mindenfelé. Gondolkoznak új, a megváltozott viszonyokhoz alkalmazott eszközökről. Halljuk a fölhangzó jelszavakat: intenzívebbé kell tenni az egyházi életet; emelni kell a lelkesnevelés nívauját, egyházmegyei és kerületi értekezleteket kell tartani, prot. napilapot alapítani, olvasó-esteket rendezni stb. Kapkodás a szalmaszálhoz! De nem tudunk a kivételre gondolni is, a legtöbb esetben már a kezdetnél megfeneklünk. Megrökönyödvé kérdezzük magunktól, miért kellett nekünk az iskolákat feladni, az alamiznaszerű kongruát elfogadni? Nem találhattunk volna-e más, alkalmasabb módot az e téren valóban létező hiányok pótlására? Államosítás! Oh, hogy ez a mézes-mázos madzag minket is megragadott! De mi is az államosítás? Egy kiváló tanfőrius mondá: Semmi egyéb, mint

hogy kényelem-szeretéből nem mi nyulunk zsebünkbe, hanem meginstáljuk a pénzczt, a ki szívesen teljesíti is kérésünket, egy részét visszacsusztatva másik zsebünkbe.

Ugyan miért kellett a pénzcshoz fordulni s a 300 év alatt könynyel-vérrel megvédelmezett autonómián részt ütni? A Tisza-Bánffy urak kedvéért! Az ő vezérletük alatt vitetett keresztül mindez; jó szolgálatot akartak tenni ottan, hol a protestantismus keletkezése óta mindig szálka volt.

Czéljukat érték! A protestantismus napról-napra gyengül, ereje fogy, a lejtő rohamosan süllyed! Harmincz év előtt 22-93 százalék volt a protestánsok száma, ma 19-5 százalékra csökkent. A kitérések pedig oly nagy arányúak, hogy már sokan ki is számították, hogy 50 év alatt teljesen elpusztul a protestantismus.

Ime az eredménye annak, hogy a politika bevitették az egyházi életbe. Ime hová jutott a prot. egyház a 30 éves alkotmányos aera alatt, melyből mintegy 20 éven át prot. férfiak kormányoztak. Nem volt köszönet azon támogatásban soha, melyben azilyenek részéről az egyház részesült.

Nem! Mert „pártpolitikai objektum”-nak tekintették s nem egyszer kortes czélokra használták föl. Elvesztette az egyház önállóságát, régi erjét, sőt tekintélyét is. Látva azt, hogy a protestantismus — mely hajdan a Bocskay, Bethlen, Rákóczyak alatt mindig a nemzeti jogok és szabadság védelmében vészelt el — most azoknak eldobásához, mint eszköz, gyakran felhasználják s egyesek nagyraavágásának kielégítéséhez hátat lépcsőül fölkinálják.

S vajjon kiknek köszönhetjük ezen kedvezőtlen, semmi jó reménnyel nem kecsegtető állapotot? Nem másnak, mint nagyraavágó férfiaknak, kik czéljuk elérésére nem riadtak vissza semmi eszköztől s a kikre mi is, elmondhatjuk:

Ments meg Uram az ilyen barátaitól; valahogy csak elbánok ellenségimmel!

Református.

Politikai hírek.

Az államtitkár mandátuma. Budapesti írák, hogy ez idő szerint a kereskedelemügyi minisztérium két államtitkárnak nincs mandátuma a képviselőházban. Ezek közül most dr. Nagy Ferencnek akarnak hirtelenében mandátumot szerezni s főképpen azért, mert a kereskedelmi törvény revíziójánál az a javaslatot képviselnie kell. Hir szerint K. Jónás Ödön lemond a máramarosmegyei visói mandátumáról s ebben a kerületben Nagy Ferenc fog fellépni.

A közigazgatási tanfolyamok felállítás. A belügyminisztériumban a közigazgatási tanfolyamok ügyében megtartott anként a vélemények meggyeztek abban, hogy a tanfolyamok az idén szeptember elsején megnyithatók. Közigazgatási tanfolyamokat rendeznek a következő városokban: Budapest, Kolozsvár, Kassa, Pozsony, Debrecen, Marosvásárhely, Pécs, Máramarosziget, Szombathely és Nagybecskerek. Az anként a belügyminisztérium részéről Gulner Gyula és Széll Ignác államtitkárok és Némethy osztálytanácsos vettek részt, kivülök a városok és megyék főispánjai és Ruffly Pál orsz. képviselő a közigazgatási tanfolyamokról szóló törvényjavaslat képviselőházi előadója.

Hegedüs Sándor Kolozsvárt.

Kolozsvár, jun. 29.

Tisztelettel és a legmélyebb szeretettel fogadta Kolozsvár város közönsége Hegedüs Sándor kereskedelmi minisztert.

A fogadtatás bensősége azt mutatta, hogy nemcsak a minisztert és képviselőt óhajtották a város közönsége fogadni, hanem a város szülöttét s annak hű fiát, a ki közénk jött azért, hogy ifjúkori szép emlékeinek nagyobb ezereconomia nélkül szenteljen egy pár percet.

Az a bensőség teljes szeretetnyilvánítás, melylyel a város közönsége Hegedüs Sán-

dornak adózott, nem a miniszternek szölt, hanem a város legkiválóbb polgárának, a kinek a mai rendkívüli közgyűlésen egyhangú lelkesedéssel megszavazott diszpolgári oklevélét az őszinte, benső és igaz szeretet az arannyal sokkal szebb zománczcal vonja be.

A református kollegium egykori kiváló és jeles diákja még élő tanulótsáival össze-jött, hogy a multak emlékeinek áldozzanak.

Harminczöt év előtt osztaltak szét; akkor még 18—19 éves ifjak voltak azok, a kiknek egy része ma derosodó hajjal idézi emlékeztetőbe a fiatal évek verőfényes napjainak számos vídám percét.

A még élő tanulótsárok közül megjelentek:

Baranyay Imre honvédezeres, Fenyő Lajos magánzó, Gyulay Árpád pénzügyi tan., Herczegh Lajos m. á. v. felügyelő, Hory Béla árvaszéki elnök, Jakabházy Dani ev. ref. lelkész, Jónás Bálint ev. ref. lelkész, Krizbay Béla földbirtokos, Losonczy György minisz. oszt. tanácsos, Matskási Sándor tenár, Máthé Imre irodalísz, Molnár Géza kir. táblabíró, Németh János törvényszéki bíró, Schilling Ottó kir. közjegyző, Szabó Gyula ügyvéd, Szász Pál mérnök, Végh Gyula m. á. v. ellenőr.

Hegedüs üdvözlése a pályaudvaron.

Ma már kora reggel kivonult Kolozsvár előkelő közönsége Hegedüs Sándor és családja fogadtatására. A pályaudvaron tisztelgők sorában ott láttuk a következőket:

Gr. Beldi Ákos főispán, dr. Nagy Mór h. polgármester, br. Feilitzsch Arthur és Sándor József képviselők, Deák Pál főkapitány, Fekete Nagy Béla tanácsos, Kiss Sándor igazgató, Török Sándor főmérnök, Kovács János tanár, Sárkány Lajos igazgató, Hory Béla árvaszéki elnök, Gidófalvi István főgondnok, Pollák Samu, Nagy Dezső, a műmalom igazgatója, az orthodox izraelita hitközség részéről Glazner Samu főrabbi, Smiel Dávid hitközségi elnök, Hübschmann vál. tag, Nagy Lajos tanácsos, Gámán Zsigmond, dr. Gámán József, Benigni Samu, Hevesi József, Csernyánszky Lajos, Mattay Kálmán, Soly-mosi Olivér, Ajtai K. Albert, Hegyesi Vilmos, Faragó Jenő szerkesztők, Becsek Lajos, Sámí László, Veisz József, Demjén Ágoston, Vuchetich Sándor posta- és távirda igazgató, Szabó és Sipos postatanácsosok; Varga Dániel, Császár Dávid, a keresk. társ. alelnöke, dr. Várady Aurél ügyvéd, Hirschfeld Lajos, több vasuti tisztviselő és Kolozsvár közönségének még számos jelese.

Reggel 5 óra 55 perczkor érkezett a vonat, melyet Pollák Lajos felügyelő vezetett.

Riadó éljenzés hangzott fel, a midőn a vonatról a miniszter kilépett. Társaságában volt neje, továbbá Rózsika leánya. A miniszter kíséretében érkeztek Sztérenyi József min. tanácsos és dr. Péteri Ödön min. fogalmazó.

Az éljenzés csillapulta után dr. Nagy Mór polgármester helyettes szívélyes szavakkal üdvözölte a város közönsége nevében a minisztert. Hegedüs Sándor meleg hangon köszöntö meg a figyelmet. A szeretet hozta ide, ugymond, s szívének jól esik, hogy oly meleg szeretet fogadja.

Ezután a miniszter, Beldi Ákos gr. főispán kíséretében a város fogatán a New-York szállodában levő lakására hajtatott. Neje, leánya s a kíséret követte.

A nőegyletek tisztelgése.

Reggel fél 9 órakor gyűlekeztek a kolozsvári jótékony nőegyletek tagjai a New-York emeleti disztermében, hogy kifejezésre juttassák tiszteletüket és szeretetüket a miniszter és családja iránt.

A New-York feljáróját, disztermét, délszaki növényekkel, rózsákkal és zöld levél füzérekkel ékítették fel. A szép gondolat és annak kivitele Kozma Ferencné urnőnél eredett, a ki fiaom leleményességgel és gyöngédséggel gondoskodott arról, hogy a miniszter és családja kellemesen legyenek meglegelve s ithon érezzék magukat, a midőn ideiglenes hajlékukba lépnek.

Alig mult el kilencz óra, belépett a terembe a miniszter, neje és leánya kíséretében.

Az ünnepelteket Ferencz Józsefné urnő üdvözli közvetlen, s zíves szókkal.

A kegyelmes asszonyhoz intézi üdvözlő szavait, örömet fejezi ki, hogy mint magyar

nő, a nemzet kiváló asszonyát az egyletek nevében üdvözölheti.

A közvetlenül jött szavakra megilletőve felel Hegedüs Sándorné. Köszöni, hogy ily szeretettel fogadják és arra kéri a küldöttséget, hogy e szeretetet részükre tartsák meg a jövőre is.

Azután Grätz Mariska és Sámí Annuska, két kicsi szép leány hó fehér ruhába öltözve, egy-egy csokrot nyújtottak át a kegyelmes asszonynak és leányának.

Talán legpoetikusabb jelenete ez volt ennek a szép napnak. Különösen kedves volt, a mikor a fehér ruhás leánykát, a miniszter bácsival okosan beszélgettek. Bizony, a ki látta ezt a jelenetet, nem fogja sokáig elfelejteni.

A miniszteri családnak Szvacsina Géza kir. tanácsos polgármester, neje és Kozma Ferencz urnők mutatták be a jelen volt hölgyeket.

A tisztelgésben a következők vettek részt:

A kolozsvári jótékony nőegyletből: Ferencz Józsefné elnök, Inczédi Samuné, Péterfi Zsigmondné, dr. Pisztori Mórné, Dávid Antalné, Pataky Istvánné.

Lutheránus nőegylet: Grätz Mórné elnök, Török Sándorné alelnök, Czirják Albertné, Turcsányi Gyuláné, Krompecher Hermin.

Mária Valéria Árvaház részéről: Sigmund Dezsőné alelnök, Deák Pálné, Gyulai Lászlóné, Hory Béliáné, Lengyel Dánielné, gr. Lázár Istvánné, Somody Istvánné, Velle Sándorné.

Házbersegélyző fillér egylet részéről: Ko. ma Ferenczné elnök, Kiss Sándorné alelnök, Szvacsina Gézné alelnök, Vermeser Györgyné, Geréb Mártonné, Parády Kálmánné, Szathmáry Ákosné, Kuszko Istvánné, Kónya Ráchel, Gyulai Árpádné.

Izraelita jótékony nőegylet részéről: Fischer Vilmosné elnök, Schwarz Józsefné, Horovitz Sámuelné, Rosenfeld Józsefné, Schwarz Adolfné, Kun Fülöpné, Grün Lipótné, Szemes Károlyné.

A miniszter kegyelete.

Szülei iránti szeretetnek és emlékü iránt érzett kegyeletnek Hegedüs miniszter nagyon szép jelét adta megérkezése reggelén. Alig pihent pár negyed órát, azonnal utra kelt s nejevel és leányával felkereste a Kismester utcában nagynénjét. Innen együtt mentek mind a négyen ki a temetőbe, a miniszter néhai édes anyja sirjához. A sirt megkoszorúzták s ott időztek.

A temetőből vissza térve, Kolozsvári családjánál tettek látogatást.

35 éves találkozó.

A református kollegium ódon falai között csak a sürgés forgás árulta el, hogy ott ma ünnep lesz. Erre a 35. évfordulóra Gráf János megfestette a kollegium cziméret. Főnix madár kel ki hamvaiból a ezimerben s a ezimer a lobogón is, a diszterem szószéke felett is látható volt.

A teremben szószerk. Előtte zöld posztóval bevont asztal, körülültek székek. Az asztalon könyv, melybe a 35 éves találkozó emlékére tartozó sorokat és nevüket írják.

E teremben volt a találkozó. E teremben szót asszonyok is összegyűltek, hogy a ritka ünnep részleteiben gyönyörködhesenek.

Eljenzés hangzott fel, a midőn a miniszter egykori tanuló társaival belépett. Az egykori tanuló társak az első pad-sorban foglaltak helyett.

Jobbról ott láttuk a következőket: dr. Bartók György püspök, gidófalvi István főgondnok, Vas Károly tanár, Szekula Ákos, Sándor József főgondnok, Herepei Gergely lelkész, Fekete N. Béla, Ajtai K. Albert, Fazakas József tanár, Feilitzsch Arthur képviselő, Sámí László, Kovács János tanár, Szabó Sámuel nyug. tanár, Kiss Sándor, igazgató, stb.

A miniszter kíséretében az ünnepélyen részt vett Sztérenyi József min. tanácsos is.

Az ünnepélyt Sárkány Lajos kollegiumi igazgató nyitotta meg üdvözlő beszéddel.

E beszéd után Jónás Bálint lelkész, a jubilálók egyike mondta az alábbi szép, hangulatteljes imát.

Ima.

Hálánk téged kereső drága érzésével — egy napot hoztunk elődbe a lét mélységéből — oh, örökre való Szent Istenünk!

Hiszen a te véghetetlen kegyelmed segélt meg most minket, hogy igaz szeretettel, hű baráti érzéssel, a nagy távollól egybegyűlhettünk, erre a napra értelességi ifju fogadalmaink harminczöt esztendő találkozására!

És a mikor, mi most édes szeretettel áldozunk, ifjúkori barátságunk szent érzésének: a ki e szeretetünket megtartotta, a ki e szeretetünkben minket megtartott, tégedet látunk felség Istenünk!

Vagy visszanezhettünk-e életünknek csak egy napjára is a nélkül, hogy ne lássunk Tégedet? Emberi száj elő tudnánk-e számlálni s méltó köszönetet mondani neked, a békességnek, a vidámságnak, a meglegedésnek, családainknak, azok tagjainak azért az édes boldog örömkért, melyekkel megáldott minket a te ingyen kegyelmed.

És a hogy a szántó-vető éles ekéjével felhasogatja a kemény föld barázdját: ugy, a mikor, nehéz sorsunk barázdába szaggatta fájó érzéseinket, azok a könnyhullások, melyekkel megöntöztet a mi szívünket, hogy aegtermékenyedjenek és ez által szent akaratodon való megnyugvásra s így a tökéletesedésre, mint egy kőzen fogva vezetélél minket, azok is, a te minket megtorló áldásaid voltak mi rajtunk!

Te vagy a mi nemzetünknek is erős, nagy Istene.

A te gondviselésed vigyáz édes hazánk felett, adta és tartotta meg felséges királyunkat s rendelt melléje, éppen közülünk is, hű, igaz, bölcs tanácsadót, a kiben mi is igaz lélekkel gyönyörködünk s kinyújtod jobbodat magyar hazánk felett és adsz nekünk békességess lakást ennek földjein.

A ki megtartottál, a ki megáldottál, hogy most újból összegyűlhettünk, fogadd el buzgó háláadásunkat, kegyelmes Istenünk: mert azok közül is, a kik ma tíz esztendőre e helyen összegyűltünk, újból négyen alusszák nagy álmaikat a temetőben.

A ki minél magasabbra hág, annál szélesebb előtte a látkör, a ki minél inkább tökéletesítette magát ezen a földön, annál erősebben tégedet óhaj igaz Isten, te szentelj meg, te áldj meg minket hű találkozásainkban és vezérelj ezután is ugy, hogy időket, melyet a te kegyelmed ad, bölcsen használjuk s téged keresve, haladjunk előbb, tovább, arra a nagy találkozásra, nálád. Amen.

Áldd meg Ur Isten e napot és e napon minket, hogy kegyelmed segítségével hívása után is, szeretetünk czéljában veled legyünk és te mi velünk, mindenkor.

Amen.

Ezután Hegedüs Sándor lépett a szószékre.

Bensőség teljes, gyűrű beszédét mondott, melyet többszörös éljen szakitott félbe. Beszédét alább közöljük:

Hegedüs Sándor beszéde.

Kedves Barátaim! Tanulótsáira!

Tíz év mult el utolsó találkozásunk óta, hogy ezen intézet kőbeléből új utnak indultunk. 35 éve annak, hogy minket ez áldott intézet kibocsátott az életbe. Egy emberöltő, egy ember-átagos élete. Mennyi küzdelemnek vagyunk kitéve, midőn távozzunk és milyen különböző eredményekkel tértünk vissza.

En figyelemmel kísértetek benneteket. Rokonszenvvel, szeretettel s ha láttam, hogy a sors vaskeze egyiket-másikat kiszalók életpályáján, ha láttam, hogy kemény csapásokat mér fejetekre — ha láttam, hogy haladásban, boldogságban, előmenetelben akadályoz benneteket bármilyen életben: veletek éreztem, veletek szenvedtem.

Isten látja lelkemet, hogy kiterjesztetem győnge kezemet olykor segítségére; kiterjesztettem, mert éreztem a kötelességet és éreztem a szolidaritást, melylyel egymás irányában viseltetni tartozunk.

Bizony, megviselt bennünket az élet! Annak leíróján különböző fokozatokon állunk, de hazánk szent szeretetében, egyházunk iránti hű ragaszkodásban, ez imádtott intézet iránti oadó, imádság terjedő vonzódásunkban egyenlők vagyunk.

És azok is, a kik az élet leíróján egyik másik felett vannak, nem azért maradtak és maradhattak ott Isten kegyelméből, hogy arról lennének társaikat, a kik talán valamivel lejjebb állanak, hanem, hogy föl-emeljék azokat is!

Ebben az intézetben tanultunk.

Mennyit tanultam én tőletek! Tanultam barátságot, mely a jó és rossz szerencsében egyaránt hű és kitartó volt 40 hosszú esztendőn keresztül. Tanultuk szeretni ez intézetet, az egyházat és a hazát, megtanultuk ismerni az embert a maga valóságában. És mikor azért kedélyünk tulusapongásai és egyik-másik felsőbbiségi érzelmei tulkaptunk, tanulótsáinknak kellő módon figyelmeztettek erre. Isten áldja meg őket ezért! Mondhatom, hogy sokkal több lecczék tanultunk az udvaron, mint a tanteremben. De azért természetesen, sokat tanultunk a tanteremben is, a miért örök háláadással viseltetünk o kedves intézet iránt. Mégis legfőbbbet Tőletek tanultam az élet számára.

Tanultunk tanárainktól, kiknek emlékezete áldott legyen. Nekik köszönhetjük, hogy meg tudtuk különböztetni azt, hogy mi a különbség a betű és a szellem között; az ő tanításainak nagyon sok hasznát vettük.

Most is előttem áll Sárkány, Kócsy, Takács. Ők tanítottak minket a reális tud-

mányokra. A kérelhetetlen számok és törvények szabályaira ök tanítottak. És erre az életben nagy szükség van.

Bármily állásban legyünk is, ne feledjük, hogy ha az élet minuciózus részleteit, a tudomány parancsainak minden részletét, a haza szükségének minden legkisebb por-szemét tekinteten kívül hagyjuk, életpályánkon kötelességünket kellőképpen nem teljesíthetjük... Azután jöttek Gyulai és Fekete. Bevezettek a nemzeti irodalom és mesék világába.

Győjtöttük a népmeséket a nép szájáról Gyulai Pálnak és az anekdotákat Deák Farkas számára. Mindezekből pedig sokkal kevesebb hasznót láttak ők, mint mi!

És jött Sári László. A történelem biztos, szilárd talajára állva, szárnyakat adott lelkének, a melyen felemelkedtünk a világtörténet, az igazság és humanizmus legmagasabb régióiba.

Ha visszaemlékezünk e boldog időre és e magas régiókból nézzük a mindennapi életet, a mindennapi élet küzdelmeit, talán elkeseredésünkben azt mondjuk, hogy ezek utólráhatatlan ideálok, a melyek után hiába törekszünk.

De nem így van. Nem áll az, hogy nem tudjuk megeselekedni azt, a mi lehetséges.

Miért éppen az ideálok után való törekvés ad lelkesedést, kitartást, önbizalmat, bátorságot, sőt vakmerőséget az embereknek. E lelkesedés, kitartás, önbizalom, bátorság és vakmerőség nélkül kis nemzet kicsiny fiai nagy dolgokat nem csinálhatnak.

Könyvekből keveset tanultunk. A mi kézi könyveink vékonyak voltak. Csak egyetlen vastagabb könyvünk volt: az állattan. Abból tanultunk a legkevesebbet.

Tanáraink nem a rideg betűt, hanem a szellemet tanították. Nem olvasni tanítottak, hanem gondolkodni. Nem terheltek tul az agyunkat szabályokkal, törvényekkel, hanem arra törekedtek, hogy agyunk konstruálóját oly alkossák, olyanná formálják, hogy az agy maga teremtesse az eredményt és vonja le a következményt.

Nem felejttem el soha Nagy Ferenc tanárunkat, ki filozófiai nyugalmából és kényelméből ki nem mozdulva, megtanított bennünket arra, hogy az erkölcsi tisztellett nemcsak a szellemi világban kell keresni, hanem testi életünkben is, hogy meg kell őriznünk a testi társaságot, mert csak ekkor tudunk az életben kellő ruganyossággal küzdeni.

Ő tanított meg engem logikusan gondolkodni.

Nem felejttem el soha, — ne vegyék el dicsekvésként, hisz 35 év múlva előállhatok véle, apának mindig azt mondotta, hogy én vagyok az osztályban a leglogikusabb fő, — a hány-szor vizsgát tettünk, apám és anyám mindig ott voltak. Hogy sirt az apám. Ez volt a jele annak, hogy a fiu jól tanult! Ha pedig haza mentem, az anyám behunyt szemét és megcsókolta a homlokomat. Ez volt a jele annak, hogy meg van elégedve. Oh, miért is hunyta be a szemét oly korán örökre. Vajha szolgálataimmal annyi örömet okozhatnék hazámnak és egyházamnak, mint szegény jó szüleimnek!

Csak így érezhető az iskola haszna, ha a család így közvetlen összeköttetésben van az intézettel, a szülő lépten nyomon, minden percében figyelemmel kíséri a gyermek lépteit és számon kéri tőle a tapasztaltakat.

Jól emlékszem, ha elengedtek, ha templomba vagy színházba mentem, otthon el kellett mondanai, a mit hallottam, láttam. Hogy mit prédikáltak, mit játszottak. Utóbb aztán már magam is prédikáltam, deklamáltam.

Csak, ha a szülő oly közvetlenül, minden pillanatban kezében tartja a gyerme-

ki lelkét, használ az iskola, máskülönben dohos levegőt terjeszt, mely megöli a lelkét.

Ha a tanárok egy fogják fel feladatukat, hogy nem kényszereszközökkel és hatalommal és nem betűvel, hanem a szellem szabad szárnyalásával kell tökéletesíteni az ifjú elmét és alapos vizsgálatra tanítani, csak akkor — ha meg van előszőr: az alapvizsgálat, másodsor a szellem szabad szárnyalása — csak akkor lehet a hazafiúi erények fejlődését elősegíteni.

Nagy előnyünkre volt az az áldott körülmény is, hogy az iskola pár lépésre van a templomtól.

Mentünk oda, a templomba némelykor pajzán gyermeki kedvvel, vagy a templom elől futottunk be hűsülteni. De az a templomi levegő meghiúsított bennünket, pár perc elég volt arra, hogy Istenhez felmelvekünk és szelidebben és jobban távoztunk onnan. Kiváncos, hogy minden intézetnél így legyen. Minél közelebb legyen a templom az iskolához.

És most itt állok előttetek. Talán jogosítva lennék arra, hogy milyen kalkulust kaptam akkor és most az életben! Hej, az élet másként osztogatja a kalkulust.

Sokszor panaszkodtunk, barátaink, egyik-másik tanár részrehajlásáról, hogy nem ezt, hanem amazt a kalkulust kellett volna adniok. Hát az élet osztó igazságával szemben mit mondjuk?

Tegyük fel, hogy a tanáraink nem mindenkor találtak el, mert nem tudták eltalálni az igazságot. De hát mihez szoktattak ezzel? Ahhoz, hogy le kell számolni az élet igazságtalan oldalával is. De megtanultunk ez által meg más is. Azt, hogy a kit tanáraink egyeltek, a kit az élet egyel, a kit a sors vas keze nem lök vissza pályáján, sem családi boldogságban, sem hazafiúi működésében, az ne emelje fejét magasra, hanem az hajoljon porig s adjon hálát Istennek és embereknek a meg nem érdemelt jóételeményekért és iparkodjék a többinek, az elmaradottaknak kárpótlást nyújtani.

Természetes, hogy ezt egy ember nem teheti. Egy ember egyedül nem állíthatja helyre az élet egyensúlyát, de a mennyire tőle függ, tegyen meg mindent érte, mert ha azt nem teszi, súlyos kötelesség mulasztást követ el.

Nem beszéltem magamról, de felállítottam a követelményeket és szabályokat, a melyeket — ha eddig működésünkre visszatétek, csekély töbetségen szerint igyekeztem megvalósítani és felállítottam a fogadalmat, a melyet kötelességnek ismerek ezentul is mindig magamra nézve.

Most, kedves barátaim, újra távozni kell!

Távozni fogunk különböző érzelmekkel és különböző kilátásokkal a jövőre nézve. Én csak arra kérlek titeket, hogy azzal az érzellemmel, a melylyel gyermekkorunk óta egymás iránt viseltettünk, maradjatok meg mindnyájan, ne feledjék az öreg kolégiumot, de sőt ellenkezőleg, az örökké adott találkozás és úde frissessége erősítse meg továbbra is az egyetértést és gyökereztesse meg bennünk a meggyőződést, hogy egymás iránt, nemcsak baráti érzellemmel, hanem tevékeny, működő, baráti szeretettel viseltessünk.

Ergeszteljen ki ez a gondolkodás és meggyőződés — és én részemről számolok azzal, a mivel irántatok tartozom, — hogy az élet letráján való emelkedés egy kis szerencsével nagyon könnyű, de nem mindig hálás és örvendetes is.

Én jól tudom, hogy ti a ti körötökben jobban teljesítitek kötelességeiteket, mint én és az onnan van, hogy a kik az életben bizonyos mérvben szűkebb körben találtak fel működésük terét, azok ott sokkal intenzívebb működést teljesítenek. Ki-

vánom a magam részéről, hogy ezentul is úgy teljesítetek az intézet, az egyház és a haza iránti kötelességeket.

Én, talán a sors kedvére, az emberek jósága, a véletlen szerencse folytán, — no, meg egy kis szorgalommal is — magasabbra emelkedtem, de azért érzem ennek a kérelhetetlen súlyát. Mondom, boldog vagyok, de ne irigylétek ezt a boldogságot. Búszkén vallom, jól érzem magam hivatásomban, még sokat tehetek és sok kötelességem van. Nem azért a jogért, a hatalomért, mert ez magában véve csak teher.

És én tudom, hogy a ki közületek megfelelő állást foglal el a közéletben, érzi, hogy munkáját, kötelességét híven teljesítette, hogy a munkát nem lehet bezárni akkor, a mikor szemünket bezárjuk. — A nagy munka folytonos felelősséggel jár s ennek rettenetes emésző érzete győtri szívünket éjjel nappal és mindig előlál a kérdéssel: „Megfejtetted-e kötelességedet és hogyan tetted meg?”

Nem képzeltetitek, mily rettenetes érzés ez! Érezni a kötelességet és ennek megfelelni boldogság, de mindenkor hirtetni fogom, hogy a csendes otthon mindennél többet ér.

Nem azt akarom mondani, hogy netőrekedjünk többre, de ha egyik másik pályán igen előrehalad, ne irigylétek, hanem jó kívánságokatkal kísérjétek a sorig és mondjátok mindig, hogy annak nagy a felelőssége is, kérjétek működésére az Isten áldását, de csak úgy, ha megérdemli, az emberek jó akaratát, ha arra méltó. Tartások meg barátságok a jövőben oly szerethetnek, mint eddig és kérjük Isten áldását az intézetre, a tanároknak, az egyházra, a hazára és a királyra. Isten éltesen beneteket.

A kis és nagy kurián.

A kis kurián a Dunky fivérnek uralták a helyzetet. Az egykori tanulóársakat csoportosították és lefénnyképezték. A miniszterről külön képeket is készítettek.

A mint ezzel készen voltak, a miniszterben felülkerekedett a hajdani diák. Szűkeket találta a kis udvart.

Fiuk, így szólt az ünneplőkhöz, menjünk ki a nagy kuriára, egy *büdi* játszani.

Ki is mentek, de ott egy részét a területnek időközben befaltották. Sőtáltaik tehát az egykori tanítványok. Felkerestek a páztor egykori lakását és sok édes emléket, sok diákcsinyt elevenítettek fel.

Látogatások.

A miniszter beosztotta idejét porczűr-perczre. D. e. is, d. u. is látogatókat tett. E látogatások során neje és leánya Rozsika társaságában felereste Ferencz József püspökét, Hory Bélánét. Innen Kozma Ferencnéhez mentek. Itt a házi asszony épen a népnünnepre szánt zsemlekből 10 filléresseket csuszaltatott. A miniszterné soha nem látva ilyen, kérdé, hogy mi lesz azoknak a rendeltetése? A házi asszony előzőkeny magyarázatára a miniszterné kedvesen jegyezte meg, hogy a népnünnepek rendezését hasznosságnak mellett rendkívül mulattatónak találja. Ő is szívesen nézne egyet végig, ha ideje engedné, főleg a kis fiuk leányok kapcsolását és zsemleket körül nézné kedvvel. Még hosszabb társalgás után szívélyes búcsút vett a háziaktól.

Felkeresték továbbá Lázár Istvánné, br. Feilitzsch Arthurné, Inczedy Samuné, Sigmund Dezsóné, Szvacsina Gézné, özv. Várady Károlyné, dr. Bartók Györgyné ur-nőket.

Hegedüs miniszter is számos látogatást tett.

Igy a többek közt:

Gróf Beldi Ákosnál, Szvacsina Géznál, dr. Haller Károlynál, Ferencz Józsefnél, Bartók Györgynél, gr. Lázár Istvánnál, br. Feilitzsch Arthurnál, Dobál Antalnál, Szekula Ákosnál, Biró Blánál, Gáman Zsigmondnál, Deák Pálnál, Kolozsvár Sándornál.

— Hilldrop örököse, mormogta Lancelot és ekkor a Clinton századossal folytatott társalgása jutott eszébe. Hogy hívják? — Laurayne Konstansznak; ő a Broomei sir Laurayne Cýrilnek a leánya.

„Laurayne Konstansz” — ismételte az ifju.

Tehát ez volt ez a leány, kinek arca Clintont a juniusi rózsára emlékeztette! Clintonnak igaza volt; ő valóban szép volt.

Amint nézte, szíve, melyet asszony még soha sem indított meg, oly különösen vibrált.

A váratlan arcztól megigézve, néhány pillanatig ahhoz a helyhez bilincselve állott. Azlán hirtelen felucsuott.

Aztán hirtelen felucsuott.

— A kufőhöz megyek, — mondá.

És egyenesen Miniver hercegnéhez ment.

— Lesz szíves kegyelmes asszonyom egy olyan kegyben részesíteni, mely engem a legboldogabb emberré fog tenni? — mondá.

Lancelot kedvence volt a hercegnének és az mosolyogva válaszolá, hogy szívesen teszi ötöt boldoggá.

— Dysart százados, ön valami felett nagyon komolyrak látszik — tevő utána. Mi az?

— Lesz szíves engem Laurayne kisasszonynak bemutatni? — mondá az ifju.

— Minden bizonnyal, — volt a válasz. Azt hiszem, felesleges azt mondanom, hogy „vigyázz.”

— Teljesen felesleges, — válaszolá Lancelot.

Leghosszasabban időzött a miniszter legregőbb barátjánál, Hory Béla árvaszéki elnöknel, a kinek kijelentette, hogy a tegnapi nap feledhetetlen lesz előtte egész életében.

A tanulóársak lakomája.

Hegedüs Sándor tanulóársait fényes lakomára hívta meg tegnap délelben. A lakoma teljesen zártkörű volt s arra a tanulóársokon kívül csak Sterényi tanácsos, Varró orvos, Sárkány Lajos és Szathmáry Ákos tanárok voltak hivatalosok. Az asztalfőn Hegedüs Sándorné ült, mellette jobbról Hory Béla, balról Baranyai ezredes, szemben Hegedüs miniszter foglalt helyet.

A barátságos lakomán az első felköszöntőt Macskási Sándor bajai igazgató mondotta Hegedüs Sándorra. Hegedüs Sándor állott fel ezután s meghallott hangon szólott a barátságról. Egész életében ugymond arra törekedett, hogy nemcsak tiszteltre, hanem barátságra, szeretetre tarthasson igényt. És most, a mikor azoknak a barátságát, szeretetét látja, a kikkel majdnem egy félszázaddal ezelőtt az iskola padjain ült, akkor nyugodtan mondhatja, hogy ennek a körnek a meleg ragaszkodása a leghitelesebb tanuja egész eddigi életének, egész eddigi működésének. Ép ezért teljesen átérzi a mai nap nagy jelentőségét, mely a legfényesebb bizonyíték mellett. Kéri osztályársait, hogy ma tekintsenek el érdemeiktől, reményektől, csalódásoktól, hanem szenteljék e napot teljesen az igaz, őszintén barátságának. Erre a barátságra emeli poharát és arra kéri volt osztályársait, hogy mint igaz, régi, hű barátok maradjanak akkor is mellette, a mikor nem is lesz ilyen magas pozícion, hanem mint egyszerű polgárember fog tovább munkálkodni.

Németh János a kegyelmes asszonyt élte, Hegedüs Rozsikát, a miniszter bájos leányát Baranyai ezredes köszöntötte fel. Még Sárkány Lajos mondott toaszott, mire az ebéd 3 óra után véget ért.

Gyulai Pál levele.

Az osztály egyedül élő rendes tanárát (a segédtanároknak közül még él Dávid Antal és Ignác Károly) Gyulai Pált is meghívták e találkozóra.

Gyulai Pál — Hory Bélához intézett és csak ma kapott levelét itt közöljük:

Tisztelt barátom!

Vettem a szíves meghívást, de sajnálom, nem fogadhatom el. Hegedüs miniszter is meghívott, de neki sem adhattam más választ. Nem említve, hogy több napra nem távozhatom a fővárosból e hetekben bizonyos ügyek miatt, épen holnap jun. 28-án Kis-Ménthonban br. Podmaniczky Gézával találkoznom kell egy kis társasággal, mely tíz évvel ezelőtt kötelezte magát arra, hogy találkozni fog.

Különben is az én szülővárosomban már alig van valakim, — az idők meghaltak, a fiatarok nem ismernek.

Köszönöm szíves meghívást, maradtam tisztelő barátja

Gyulai Pál.

Leányfalva, 1900. jun. 27.

Hegedüs diszpolgárrá választása.

Délután 3 órakor a városház közgyűlési terme egészen megtelt az érdeklődő város atyákkal, a kik mindannyian fekete szalon ruhában jelentek meg a rendkívüli közgyűlésen.

E gyűlésnek egyetlen tárgya volt Hegedüs miniszternek diszpolgárrá való megválasztása.

A gyűlésen gr. Beldi Ákos főispán elnökölt, a ki megnyitotta az ülést, melynek az a célja, hogy az ország kereskedelemügyi miniszterét, a város országgyűlési képviselőjét.

— Váruközünk kell, míg a herceg bevégi az udvarlását. Nem volna helyén az ő ékesszólását felbeszakítani. Ah, elment tőle! — mondá a báziaszony, a mint Oatlands herceg a Konstansz oldalra mellől távozott. Nézzed, egy egész kis sereg udvarló foglalta máris a helyét!

— Én fogok közöttük helyet találni, — mondá Lancelot.

— Nem a hely találasban van a nehézség, de annak a megtorlásában, — jegyezte meg nevetve a kegyelmes asszony. És most, Dysart százados, vétesse fel magát, mert a legszebb arczra fog nézni, melyet valaha láttam. Laurayné kisasszony, engedje meg, hogy Dysart százados bemutatassam.

— És Konstansz felhézett, hogy lássa azt a nemes külsejű ifjut, a ki meghajtotta magát előtte.

Azon este sok büszke fő hajolt meg előtte, néhány nyájas szót nyerve tőle, sok szép arcz égett az örömtől, de ez egészen más dolog volt.

A hercegné mosolyogva ment tovább. Nagyon jól tudta, hogy Dysart százados minderről megfellekedett a világon, az előtte álló szép arcztól és alakot kivéve.

— Mind egy huron pendülnék, — gondolá a hercegné. Vagy ötven fiatal ember van a teremben, a kik mind szerelmesek belé, pedig csak egy fogja ötöt elnyerni. A sejtár érdekében azt reménylen, hogy az Dysart százados lesz. Az én kedvenzem ő lenne.

Lancelot felhasználta az idejét. — Egy keringőre kérte fel Laurayne kisasszonyt és az ígért neki egyet. A leány szemébe nézett és azt mondá magában, hogy a felhőtlen ég nem volt olyan kék. A nyakán és karján levő gyöngyökre nézett és azt gondolta, hogy azok nem voltak olyan fehérek, mint az a szép nyak és kar, melyet körülvettek.

viselőjét diszpolgárrá válasszák. Örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy a város képviselő testületének ebbsli óhaját tolmácsolja, — egyszersmind felkéri Szvacsina Géza polgármestert, hogy e tárgyban indítványát megtegye.

Szvacsina Géza felhívta dr. Esterházy László városi főjegyzőt, hogy az ide vonatkozó indítványt olvassa fel.

Erre Esterházy dr. a következő indítványt olvasta fel:

Szvacsina Géza indítványa.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Csakis az a nemzet érdemi meg, hogy a Gondviselés nagy emberekké ajándékozza meg, a melyek méltóképpen meg is becsüli a saját nagy embereit.

Mert, ha a nemzet az ő nagyjaitól, a kiket az isteni Gondviselés a haza sorsának intézésére kiválasztott, megvárhatja, hogy életüket a nemzet szolgálatában a hazának szenteljék, akkor a haza minden hű fiának viszont kötelessége, hogy érezze és fejezze is ki halálját azok iránt, a kik életüket a haza szolgálatának szentelve, a közjó előmozdításán fáradoznak.

Mert minden polgári erény és minden hazafiúi érdem egy-egy élő hajtása a hazaszeretet fájának, melynek ágain közelsimere melege alatt nyílnak meg a legszebb virágok.

Kolozsvár sz. kir. városának van egy kiváló, hazafiúi érdemekkel és a legszebb polgári erényekkel tündöklő nagy embere, kit az isteni Gondviselés a Haza sorsának intézői közé választott.

E férfiú: Hegedüs Sándor, Magyarország kereskedelmi minisztere.

A nemzet anyagi jólétének legjelentékenyebb erőforrása, a magyar ipar és kereskedelem ápolása és fejlesztése van az ő vezetés kezére bízva.

Országszerte ismeretes az az önfeláldozó és fáradságot nem ismerő munka, a mit ő Excellenciájára nap-nap után végez, hogy a magyar ipart, a melynek kiskorúsága eddig évről-évre mindig meg lett hosszabbítva, végre-valahára nagykorúvá tegye és felvirágoztassa.

De ezeknek az országos érdemeknek méltó honorálására mi, Kolozsvár sz. kir. város közönsége sem elegendő hivatással, sem megfelelő súlylával nem bírnok. Ő Excellenciájának országos érdemeit elismerték a hazában mindenütt, a hol a magyar ipar és kereskedelem fejlesztése hazafiúi komoly törekvés tárgyát képezi, és mi örömmel csatlakoztunk azokhoz, a kik ő Excellenciájának eddig elért sikereit a hazafiúi elismerés koszoruját nyújtották.

De azoknak az érdemeknek a méltatására, a miket ő Excellenciája a város kulturális fejlődése, anyagi és szellemi jólétének előmozdítása érdekében évtizedeken át szerzett, mi kolozsváriak és első sorban a nemes város törvényhatósági bizottsága vagyunk hivatva és a hála nyilvánítása is a mi jogunk és a mi kötelességünk.

És épen ezért igaz hazafiúi örömmel ragadtam meg az alkalmat, hogy magamévá tegyem azt az indítványt, a melyet a város törvényhatósági bizottságának tagjai idei junius 25 én hozzám írásban is benyújtottak a végett, hogy Kolozsvár sz. kir. város törvényhatósága Hegedüs Sándort, Magyarország kereskedelmi miniszterét Kolozsvár város első kerületének országgyűlési képviselőjét, a város diszpolgárának megválassza.

Mert mi, a törvényhatósági bizottság tagjai, kik közvetlen tanúi és ismerősei vagyunk a tenyeknek, tartozunk is ezzel, nem a Miniszternek, hanem Kolozsvár szerető fiának, Hegedüs Sándornak, e nemes város büszkeségének és saját magunknak is, hogy tanúságot tegyünk az egész ország színe előtt, hogy tudjuk méltányolni a valódi hazafiúi és polgári érdemeket.

Aztán azt kérdezte tőle, hogy kíván-e a virágházba menni, miután a teremben oly meleg volt és a leány azt válaszolta, hogy „igen.”

Alig tudott hinni a nagy szerencsében, midőn Konstansz a fehér keztyűs kezét a karjára tette és a szobán végig ment vele. Az a különös érzése volt, hogy fel fog ébredni és mindent álomnak talál. És aztán ismét úgy tetszett, mintha az eddigi élete mind csak álom lett volna és ez volt a valódi élet, melyre felébredt.

A mint a virágházban állottak a Strauss utolsó keringőjének az andalító, édes zenéje a virágok felett hozzájuk szállt.

— Akar táncolni, — kérdé imádó tekintettel, — vagy inkább marad itten?

— Jobb szeretnék itt maradni, — válaszolá a leány édes ösztönésséggel.

És az ifju egy székelt keresett számára.

— Szereti a krizantenumokat? — kérdé, érezve, hogy a virágok lesznek az a tárgy, mely ötöt érdekelné fogja. A mult ősszel láttam néhány fehérét és azoknak ritka szépsége feltűnt előttem. Szereti azokat?

— Igen, — válaszolá Konstansz vidáman, — azok a kedvencek virágaim.

— Én a krizantenumokat mindig nagyon tisztességes, de kissé közönséges családoz tartozónak gondoltam, — folytató az ifju. De a mult ősszel olyan emberekkel voltam látogatásban, a kik virágimádók voltak és ottan a fehér krizantenumok szépsége meglepett. És azóta azt gondolom, hogy azok elvannak hanyagolva.

— Nincsenek azoktól, a kik a virágokat igazán szeretik, — válaszolá Konstansz. Broomban szinte minden színárnyalatu krizantenumjaik vannak.

(Folytatása következik.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Junius 30.

Egy fiatal leány története.

— Angol regény. —

A Lauri szerzőjétől.

Az „Ellenzék” részére fordította: AMICA.

XI.

(Folytatás.)

(21)

— Hilldrop örököse? ismétlé Dysart. Hol van Hilldrop?

Clinton megmondta neki és Lancelot elgondolkodva hallgatta.

— Ez az évad a gazdag örökösök évadja volt — mondá, egy idő múlva. A szépség gazdagsággal egyestülve ellenállhatatlan. Szeretném azt a leányt látni, aki read oly mély benyomást csinált.

— Ma este megláthatod a Miniver háznál, — mondá Clinton.

— Ugy hát okvetetlenül elmegyek, szeretném látni azt az arczt, aki a te lelkesedéset annyira felkeltötte.

Nem azért kívánta a leányt látni, mert az gazdag volt, de egyszerűen azért, amit a barátja róla mondott. Ő már számtalan szépséget látott, de ezen, kinek az arca Clintont a juniusi rózsára emlékeztette, valami szokatlannak kellett lenni.

Egész nap a barátja szavaira gondolt. Nem kérdezte tőle a leány nevét; csak mint „Hilldrop örököst” ösmerte. Ő nem kérdezősködött a leány családjáról vagy összeköttetéseiről; az olyan dolgok ötét éppen akkor nem érdekelték. Csak azt gondolta, hogy mily

kellemes volna egy olyan fiatal leánnyal találkozni, a ki nem csak szépséggel, de eredetiséggel is bír. Szíve könnyű volt és léptei ruganyosak, midőn este a Miniver házhoz indult.

Konstansz elment a hercegné báljára. És a lady Dresden jóslata teljesült, ő volt a bál királynéja. Kék toilettje tökéletesen talált az ő finom szöke szépségével. Nehány perczig a terem közepén levő lámpa alatt állott a fiatal Oatlands herceggel beszélgetve. És a reá vetett sok bálmuló pillantásokról nem tudott semmit, ő ragyogó szépségéről ő mit sem látszott tudni. A teremben a leányoknak fele irigykedve nézett rá, de ő nem látszott azt gondolni, hogy állása kíváncsatos volt, vagy hogy a herceg nagy figyelme és udvarlása rendkívüli dolog volt. A herceg elvette a bokrártját és a fehér virágokat bírálólág vizsgálta.

— Tudom, hogy maga szereti a virágokat — mondá. Az arczáról meg tudom mondani, hogy szenvedélyesen szeretni azokat.

Konstansz nevető szemekkel nézett reá.

Hegedüs Sándornak munkás élete, tündöklő hazafiasága és Kolozsvár iránti lángoló szeretete, a mi előtt még a pártpolitika is meghajolt, legyen példája nemcsak a mai, de a jövő nemzedéknek is és a diszpolgárság legyen hirdetője azoknak az elévülhetlen érdemeknek, melyek Ő Excellenciájára nevét e város történetében már is megörökítették.

Diszpolgárrá való választására szebb és megasztosabb pillanatot nem találhatnánk, mint épen a mai napot, midőn Ő Excellenciája azért jött haza Kolozsvárra, hogy az érettségi vizsga letételenek 35 éves fordulóját egykori tanuló társaival megünnepelje.

Ahhoz a bizonyítványhoz, a melyet ezelőtt 35 évvel kollegiumi tanáraitól kapott és a mely megnyitója lett annak a fényes pályának, melyen Ő Excellenciája halad, csatlunk mi most egy másik bizonyítványt, a diszpolgári oklevelet, a mit a szerető szülőváros nyújt hű fia hervadtalan érdemeinek, a legszebb polgári erényeknek jutalmául, e ránk nézve is hecses napnak örök emlékezetére. Indítványomat a tekintetes közgyűlésnek egyhangú elfogadásra ajánlom.

Az indítványhoz *Benel* Ferencz, a kolozsvári függetlenségi párt elnöke szövelt először és kijelentette, hogy szívének egész melegevel, lelkének őszinteségével járul az indítványhoz és ajánlja, hogy azt egyhangú lelkesedéssel fogadják el.

De ezt a hozzájárulást indokolni is kívánja, mert mikor közelebbről Kolozsvár városára egy másik diszpolgárt választott, akkor ő és elvtársai ellene szavaztak annak a kinttintetésnek, — de most szívesen járul hozzá, mert tudja és meg van arról győződve, hogy *igazi nagy* érdemet jutalmaz a képviselő testület.

Benel után Szamosy János dr. egyetemi tanár, a kolozsvári kormány párt elnöke szintén kiemeli Hegedüs nagy érdemeit és hangsúlyozza, hogy a sok beszéddel az ügy veszítene komolyságából. Különbösen is ellen vélemény nélkül, egyenlő lelkesedéssel nyújtjuk az érdemes férfunak az elismerés leg-szebb koszorúját, a mi azt mutatja, hogy érdemeit felsorolni fölösleges.

Ezután az elnök *Béldi* Ákos gróf enunuciálta, hogy *Hegedüs* Sándort az ország kereskedelemügyi miniszterét *egyhangú lelkesedéssel* a képviselő testület Kolozsvár város diszpolgárává választotta.

Erre felhangzott a lelkes, zajos éljenzés: — *Éljen Hegedüs Sándor!*

Most *Béldi* gróf felkérte a városi hatóságot, hogy Hegedüs részére a diszpolgári oklevelet állíttassa ki s azt annak idején egy küldöttség kézbesítse a miniszternek.

Addig azonban kéri a közgyűlést, hogy testületileg jelenjenek meg a New-York szalodában, a hol a miniszter szállva van, s ott dr. Nagy Mór h. polgármester beszéd kíséretében értesítse a minisztert diszpolgárrá történt megválasztásáról.

Egyben a mai közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére felkérte *Feilitzsch* Árt-hur bárót, dr. Szamosi Jánost és *Benel* Ferenczet.

Ezzel a közgyűlés az új diszpolgár lelkes éljenzése között vonult fel a miniszternek New-York szállodai lakására.

A kommunitás tisztelgése.

Nagyon szép és emlékeztető maradt a város közgyűlés tagjainak lelkesen az a jelenet, midőn a diszpolgárrá választásról szóló értesítést a törvényhatósági bizottság küldöttsége tudomására hozta.

A miniszternek ezt dr. Nagy Mór h. polgármester szép beszéd kíséretében terjesztette elő.

Beszédeiben elmondotta, hogy Kolozsvár kivette a részét mindig az eszmék és küzdelmek szenvedéseiből. Ez megedzette a város lakosságát s megtartotta az erény útján. A város lakossága erejéit megtestesítette látja a miniszterben, melyre büszke a város és kéri, hogy e kitüntetést fogadja szívesen a miniszter.

Hegedüs a szíves szavakra mélyen meghatva felelt. Elmondta, hogy őt a meleg szeretet, melylyel találkozik, megindítja; nem a diplomát becüli, hanem a szeretetet, a mely az átadásban megnyilatkozik.

Kolozsvár városa pótolni akarja ezzel azt a meleg szeretetet, a melylyel iránta egykor édes anyja viseltetett és midőn elfogadja e kitüntetést, testvéreinek tekintti a város közönségét. (Zajos éljenzés.)

A *vörös-kereszt* egyeslet néppünnepe igen szépen sikerült. Daczára az esőre való kiállításnak, óriási közönség tolongott a sétárra utján. Már 3 óraker kezdetét vette aszerencsére kerék forgatása, zsemle, konfetti eladás, bíró sok dobás, jóslás stb. Minden asztalnál jókényű szép lányok, asszonyok tettek keledőve a portékát: Köz-működtek *Incedy* Samuné, *Dávid* Antalné, *Geréb* Mártonné, *Donogány* Gergelyné, *Lengyel* Dánielné, *Kozma* Ferenczné, *Büchler* Ignáczné, *Mesko* Lukácsné, *Luszkó* Istvánné, dr. *Török* Imréné, dr. *Kiss* Jándorné, *Trandafir* Miklósné, *Petrán* Józsefné, *Velle* Robertné, *Szathmári* Ákosné, *Ordódy* Ilonka, *Benke* Irénke, *Trandafir* Melánia, *Benel* Ilonka, *Polez* Rózsika, *Geréb* Ilonka, *Péteri* Felisz s még többen. 5 óra tájt zajlott le a verseny futás, csolnak verseny, bicikliz korzó, festőien díszített kerékpárok. — Ez utóbbit gyönyörködve nézték végig a miniszter is nejeivel és leányával együtt, kital pontban 6 órakor az óriási néptömeg hatalmas éljenel közben érkeztek ki a sétárra. Erre

várt mindenki, mert az eső már erősen szította s így 7 óra felé már nagyon meggyűrűlt publikum s csak kevés gyönyörködött a hátralevő látványosságokban.

Bankett.

Hölgyek és urak mintegy 300 an gyűltek össze a New-York szalodában bankettre. Az első felköszöntőt *Béldi* Ákos gr. főispán Hegedüs Sándorra mondotta.

Hegedüs Sándor egy tartalmas, gyönyörű beszédben köszöntö meg a figyelmet. Hangsúlyozta, hogy ez estély a politikát teljesen kizárja.

Ő családi vacsorán vesz itt részt. Csáládja rendre kihalt s ő most Kolozsvár közönségét tekinti családtagjainak. (Zajos éljenzés.) Erre ő büszke, lelkesedés és önzetlen szeretet és tisztelet fűzi őt Kolozsvár közönségéhez, kikhez úgy beszél, mint testvéreihez, kiket ha ritkán láthat is, de ez a viszontlátás lelkének jól esik, mert mindentalálkozósz kellemes érzést kelt.

Ő jól tudja, hogy Kolozsvár közönségét csak szeretettel lehet kielégíteni. Nem érheti őt a jövőben oly támadás, melyért gyógyító irt ne adna Kolozsvár szeretete.

Ha közpályáján kifejtett működése eredményt fog felmutatni, abban része lesz Kolozsvárnak.

Ha az életben babérokat szerez, elhozza Kolozsvárra és szétoztja azok között, a kik őt igazán szeretik. (Zajos tetszés.)

A kötelekek a távolság által megszülnék, szilárdakká válnak.

Ő arra kéri a közönséget, szeressék ezentul is, mert ez őt élteti és ez tartja meg az ő egészségét.

Szűnni nem akaró éljenzés követte szavait.

Ezután *Sándor* József poétikus szép beszédben köszöntötte fel a miniszter családját és negyedik gyermekét, a magyar ipart. Azt kívánta, hogy mentül kevesebb tövis, annál több harmat és napsugár érje családjá örömeire a minisztert.

Dr. *Fabinyi* Rudolf az egyetem nevében köszöntötte fel.

Időközben a dalárdák gyönyörű szonáddal tisztelték meg a minisztert.

Boros Sándor.

Gyászt öltött magára tegnap az unitárius főgymnasium. Gyászlobogók lengtek az iskola homlokzatán, gyászlepellet voltak bevonva a folyósók s a körök körül fekete drapériával bevont diszteremben ott fektet az iskola feje — ravatalon.

Pálma és délszaki növények vették körül az érzékporsót. Koszoruk borították mindenfelől a ravatalt, következő feliratokkal:

A pótolhatatlan apának: Mama, Margit, Laci, Sanyi.
Egyetlen vőmnek: Nagymama.
Feledhetetlen bátyjának: Józsi.
A jó rokonnak: Özv. Benedek Zsigmondné.
A feledhetetlen Sándornak: János és Izabella.

A feledhetetlen jó testvérnek: Gyuri és Róza.

A vadászársaság tagjai: kedves társuknak. Szeretett barátjának: Orbók Mór és családjá.

Az igaz sógornak: Irma és Lajos.
Igaz részvételt: Gyulai Árpád és családjá.
Az igaz, jó barátak: Sipos Gábor és családjá.

Az iskolában pedig csend. A folyósókön fekete ruhába öltözött diákok. A teremben is fekete ruhába öltözött diákok őrzik a ravatalt. A látogatók egymást érik.

Ez volt tegnap az iskola képe.

Négy óra után megkondultak az unitárius templom harangjai. Önzölött a közönség. Rövid idő alatt megtelt a diszterem, megteltek a folyósók és nagy tömeg lepte el a Belmagyar-utca kollegium előtti részét.

Valóban megható temetés volt ez, a milyent csak ritkán lehet látni.

Tegnap kellett volna lennie a záró-ünnepélynek. Ott is volt teljes számban a tanári kar, ott az ifjuság, a közönség rendez helyén. Ott volt az igazgató is azon a helyen, honnan beszédet szokott tartani az ifjusághoz.

De most nem ő beszélt. Helyette *Mózes* András szólalt meg a kathedrán. Megható beszédet mondott. Olyan közvetlen, olyan megindító volt, hogy több ízben is sirva fakadt a közönség. Sokszor le szokták irti ezt szem nem maradt szárazon. Nos hát, itt csakugyan mindenki könnyezett, olyan meghatóan bucsuztatta az elhunyt igazgató családjától, tanítványaitól, az új iskolától, melynek felépülését nem érthette meg.

Ezután dr. *Gál* Kelemen tartott beszédet, melyben az elhunyt nagy érdemeit méltatta.

Gyászadal hangzott fel ezután, melyet az ifjuság énekelt.

Ezután kivitték a koporsót s rátették a gyászkosztra. A diákok égő fátylakkal ke-

zükben álltak sorfalat a gyászkosci két oldalán.

Megindult a menet hosszú sorban. A temetésen annyian voltak, hogy mikor a Magyar-utczában volt a menet vége, az eleje már a Torda-utca sarkán bekanyarodott.

A sirnál újra gyászadal hangzott fel s a tanári kar nevében szép bucsubeszédet tartott *Gálfi* Lőrincz tanár.

Utána dr. *Erdélyi* Károly, a róm. kath. gymnasium igazgatója lépett a sirhoz s meleg szavakban bucsuztatta az elhunytat, kiben a tanári kar alelnökét s egyik legmunkásabb tagját vesztette el.

Az utolsó beszéd az ifjuságé volt. *Gálfi* Zsigmond fiatal pap tartotta azt a beszédet az ifjuság nevében. Mindnyájunkat meghatott az a fiatal pap, olyan ritka közvetlenséggel tud beszélni.

És a kik körülvették a sirt, mind könynyes szemmel távoztak, mikor a koporsót a sirgödörbe lebecsátták. Felesége, három gyermeke, két egyszerű székely testvére zokogtak a sir mellett, kik férjét, apát, testvért vesztek benne. De nehéz szívvel távoztak az egyház fejei, *Ferencz* József, br. *Petrichevich* Horváth Kálmán és a többi, mert olyan férfit kísérték a temetőbe, kinél jobb kezekre nem lehetett bízva az unitáriusok legféltettebb kincse: a főgymnasium.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, június 30.

— **Városi közgyűlés.** Kolozsvár város törvényhatósági bizottságának csütörtökön délután tartott folytatódó közgyűlésén első sorban a Szajbely Gyula villamos erő behozatala ügyében beadott kérését tárgyalták, melyre nézve, a szakosztályok és a tanács javaslata azt tartalmazza, hogy a város e tárgyban nyilvános tárgyalást írjon ki. Ezzel szemben dr. *Tutsek* Sándor ügyvéd azt indítványozta, hogy a kért terület átengedése iránt a város a kérvényezőkkel tárgyaljon. Hosszu vita indult meg a kérdés felett, melyben dr. *Tutsek* S. br. *Feilitzsch* Ártur, *Fekete* N. Béla, *Salamon* Antal stöbben vettek részt. — A vita folyamán a nagy többség a tanács javaslatát fogadta el. Ezután megszavaztak dr. *Bartha* János városi főorvosnak 200 korona szem. pótlékot, *Totiser* Ártin mérnöknek 200 korona fizetésemelést, *Czakó* József pénztári ellenőrnek 200 kor. segélyt és 4 heti szabadságidőt, *Ferencz* György díjnoknak 50 kor., *Kisfaludi* Lajos szolgának 100 koronát, elintézték néhány szabadságidő engedélyezési kérését, végül választás útján beföltötték két irnoki állást, melyre szavazattöbbséggel *Bodor* Lajos és *Sándor* díjnokokat választották meg.

— **„Ismerkedési” estély.** A 35 éves találkozóra egybegyűltek a tegnapi ünnepeket megelőző estve a New-York kistermében. S valóban egy résznek ismerkednie kellett, mert a kik egymást 35 év óta nem látták, azok nagy nehezen ismertek egymásra. Ez estélyen csak 14-en voltak jelen. Vissza éltek egész gyermek korukat és vége hossza nem volt a kellemesebbnél kellemesebb visszaemlékezéseknek. Oly pajzán vidámsággal, tréfával mulattak, mintha csak közép iskolai tanulók lettek volna. A rendkívül kedélyes estve éjfél feléig tartott.

— **Kik mennek Kolozsvárról Párisba.** Kolozsvárról tudunk szerint részint csoportosan, részint egyénként igen sokan fogják a párisi kiállítást meglátogatni. Az első ilyen csoport már holnap utnak indul. Ezt a kirándulást ugyanis a székesfehérvári kereskenelmi akadémia tanári kara rendezi s abban Kolozsvárról részt vesznek: *Kiss* Sándor keresk. akadémiai igazgató, *Holló* Károly r. kath. főgymn. tanár, *Böhm* Mihály máv. hivatalnok és dr. *Gámán* József keresk. és iparkamrai helyettes titkár.

— **Áldozatkész főúrnó.** Gróf *Haller* Györgyné, *Bethlen* Ilona grófnő a maros ugrai ref. templom és paplak építésére 1000 koronát adományozott.

— **Boros Sándor alapra** koszorú-megváltás czimén adakoztak: *Pákey* Lajos főmérnök 50 koronát, *Fekete* Gábor táblalélnök 20 kor., *Ferencz* József unitár. püspök 20 kor., *Hajós* Gyula főmérnök 20 kor., *Losonczy* Albert pékmester 20 kor., *Reményik* Károly mérnök 20 kor., *Keresztély* Lajos tanár 10 kor., *Albert* Dénes jószágigazgató 10 kor., dr. *Weisz* Miksa ügyvéd 10 kor., dr. *Gál* Kelemen tanár 10 kor., *Nagy* Lajos tanár 10 kor., *Turcsányi* Gyula lelkes 10 kor., *Fogadti* a nemes szívi adakozók hálás köszönetemet: dr. *Nyiredy* Géza.

— **Záró-ünnepély az unitárius főiskolában.** Az unitárius főgymnasium évzáró-ünnepélye jun. 30-án d. e. 9 órakor folyt le. Az ifjuság éneke után *Ferencz* József püspök megható szavakban emlékezett meg az elhunyt *Boros Sándor* igazgatóról s ntette az ifjuságot, hogy az ő emléket őrizze meg szívében mindig. Ezután dr. *Nyiredy* Géza helyettes igazgató olvasta fel a fontosabb mozzanatokat a múlt év történetéből és azok névsorát, kik jutalmat kaptak. A jutalmakat kiosztották. Végül dr. *Nyiredy* zárta be az ünnepélyt szép szavakban s ezzel az 1899—1900. iskolai év ünnepélyesen bezáratott.

— **„Kolozsvári korona bank Részvénytársaság”** címe alatt egy új bank van alakulóban, mely czélul tűzte ki magának hivatalnokokat, kereskedőket, iparosokat és mezőgazdákat *előnyös és lehető mérsékelt kamattal* kölcsönökhöz juttatni, az ország számos helyén már felette kedvező sikerrel működő ugynevezett *korona évtársulatokat* Kolozsvárt is bevezetni és ez által a *szegényebb s vagyontalan embereknek — munkásoknak —* alkalmat adni arra, hogy heti keresményüknek egy kis részét megta- karítva, kicsi tőkéket gyűjthesenek; szűkség esetén pedig ezen megtakarított tőkéjük terhére — ugyancsak hetenkint néhány korona visszatérítéssel — kedvező feltételek mellett kisebb kölcsönt felvehessenek, betéteknek elfogadásával a vagyonosodást elősegíteni, egyezőval a jelzett körök támogatásával a közgazdasági érdekeket előmozdítani.

Ezen *kolozsvári korona bank részvény társaság kétszáz ezer korona* alapítókéval indul meg, mely alapítók két ezer darab százkoronáról kibocsátott névre szóló részvény alapján fog beszerezettetni. Az alapítók: *komoly, higgadt és törekvő, többnyire a közép- osztályhoz tartozó férfiak, a kiket szándékuk megvalósításában, nem a nyereszkesedés, hanem az előbb jelzett szép czélok elérése vezényel.* — Aláírások *Wolf* János gyógyszerárban (főter 6-szám, kitett aláírási ivenek eszközölhetők.

— **Az Angol Királynő szálloda** nyári kethelyiségét ajánljuk mindazoknak, kik kellemes helyen akarnak étkezni. Az üveggel fedett kerben, melynek az az előnye, hogy szeles időben sem alkalmatlan, igen jól lehet étkezni, tiszta borokat inni és pedig sokkal olcsóbban, mint máshol. Elsejéttől egész hónapra lehet kosztra előfizetni *Sebesi* Pál jóhirű éttermében.

— **Sigmond-Testvérek** czég kolozsvári mezőgazdasági szeszgyárát és tartozékait, a szeszkontingenssel együtt, a mai napon megtartott bírói árverésen a magyar kir. kincstár első kiáltásra 1,100,000 koronáért (becsárón jóval felül) megvásárolta.

— **Térszűke miatt** több aktuális és igen fontos czikk kimaradt, melyeket csak lapunk következő számában közölhetünk.

— **Instruktornak** ajánlkozik helybe az 1900—901 iskolai évre középiskolai tanuló mellé, *róm. kath. áldozópap tanárjelölt Szakja: latin-történelem.* Czím: a kiadóhivatalban.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

Nem hívják össze a házat.

Budapest, jun. 29.

Minden jel arra mutat, hogy a függetlenségi párt egyes tagjai által tervezett akció, mely a képviselőház összehívását czélozza, ez időszert **elmarad**. *Kossuth* Ferencz gyengélkedik és egyébként is Olaszországba készül. Sem *Thaly* Kálmán, ki helyette a párt ügyeit vezeti, sem *Komjáthy* Béla, vagy a párt más vezetői nem időznek a fővárosban. Ilyformán a képviselőház összehívására irányuló kérvényhez sem igen sikerül a szükséges aláírásokat megszerezni, minélfogva a terv kezdeményezői arról lemondottak.

Palota felavatás.

Selmeczabánya, június. 30.

A vendégek tegnap érkeztek ide, élükön gróf *Teleki* Gézával és báró *Bánffy* Dezső el. Általános a lehangeltség, hogy se *Wekerle*, se *Darányi* se *Lukács* miniszterek nem jöttek meg. Mindenki ezt annak tulajdonítja, hogy *Bánffy* is eljött. *Bánffypárt* nem lelkesül senki, míg gróf *Teleki* nagy óvációban részesült.

A gróf *Teleki* melletti óváció valóságos tüntetés számba megy **báró Bánffy ellen**.

A rendezőség elhatározta, hogy a tervbe vett fátylós menetet nem tartják meg.

Hármas öngyilkosság.

Budapest, jun. 30.

Csikvári Antal borosjenői születésű, 47 éves, államvasúti ellenőr, a számteljtőség főnöke, három órakor **agyonlőtte a vele vadházasságban élő Szedoglavics Etel 25 éves leányt, 17 hónapos Etel leányukat és azután magát.**

Midnyájuknak halántékán seb tártong. Szörnyet is haltak mind a hárman. Az utcza szobában a pamlagon fektű a kis lány, véres feje alatt párna; előtte a földön hanyatt elterülve anyja; a jobbfeleli ablak előtt a földön fektű *Csikvári*, térdei összehúzva, mellette revolver. Így találták meg őket. *Csikvári* levelet hagyott hátra *Szedoglavics* Adolf vasúti ellenőrnek, mely így szól:

Kedves apa és anya!

Közös megegyezéssel megyünk a halálba. Utolsó óhajunk az, hogy ne boncsoljanak fel. Mindhármunkat temessenek egy sirba. Rövid volt az élet, tele boldogsággal, de az angyalok megírtyelték.

Isten veletek:
Antti és Etel.

*Csikvári*nak törvényes felesége van és két gyermeke, kik anyjukkal vannak. A válópör évek óta foly; de az asszony nem akart válni. E miatt keseredett el *Csikvári*, kiről különben azt mondják, hogy exaltált ember, darabokat irt, melyeket mükedvelőkkel előadatott.

Egy fia Bécsben katona.

Hegedüs Sándor M.-Vásárhelyt.

M.-Vásárhely, jun. 30.

A székely főváros napok óta lázasan készülődött, hogy a legnépszerűbb miniszter méltóan fogadhassa.

Jóval a miniszter megérkezése előtt a pályaudvart és környékét óriási közönség lepte el.

A minisztert hozó vonat valamivel 11 óra előtt érkezett be a nemzeti zászlókkal feldíszített pályaudvarba.

A cigány zenekar rázendített a *Rákóczy* indulóra s a közönség szűnni nem akaró éljenzésben tört ki.

Geréb Béla polgármester üdvözölte a város nevében.

Máriaffy Albertné gr. *Bethlen* Louise egy gyönyörű csokrot nyújtott át Hegedüsnek, *Geréb* Erzsike pedig, a polgármester bájos leánya, Hegedüs Rózsikának ajánlott fel egy szép rózsza csokrot.

A bevonulás a fellobogózott városba imponzáns látványt nyújtott.

Bent a városban a vármegye nevében *Mikó* Árpád főispán fogadta üdvözlő beszéddel a minisztert.

Ezután megkezdődött a küldöttségek tisztelgése.

A r. k. egyházközség részéről a küldöttséget *Karácsonyi* Márton apát vezette. A ref. egyházközség küldöttségét *Tótfalussy* lelkész vezette. A m.-tordamegyei ref. egyház részéről *Ravasz* János esperes volt a küldöttség szónoka.

Hegedüs miniszter *Ravasz* esperes üdvözlőre nagy szeretettel emlékezett meg egyházáról s biztosította a küldöttséget, hogy mint eddig, úgy ezután is a legnagyobb buzgósággal s odaadással fogja kötelességét teljesíteni egyházával szemben.

A görög kath. papok küldöttségét *Vancsa* János esperes vezette, az evangélikusokat pedig *Gocs* Mihály.

Az ortodox és neolog izraelita hitközségek nevében dr. *Willheim* üdvözölte a minisztert, többek közt felemeltette a kazárok bevándorlásának meg akadályozását.

Hegedüs miniszter megnyugtatta a küldöttséget s kijelentette, hogy a kormány mindenkinek az igazságot igyekszik igazságosan kiszolgáltatni. Külömbiséget ebbe a tekintetben felekezetek közt nem tesz.

A közös hadsereg és honvéd tisztikar küldöttsége után *Tauszik* B. Hugó vezetése alatt megjelent a kereskedelmi és iparkamara küldöttsége.

Tauszik elnök az üdvözlő beszéd után átnyújtott egy programot a miniszternek.

Hegedüs hosszabb beszéddel válaszolt e küldöttségnek.

Fontos az a kijelentése, hogy neki az a törekvése, hogy a székelyek nemcsak Romániába, de még *Királyhágóntulra* se vándoroljanak ki.

A székelyeknek a székelyföldön kíván biztos existenciát biztosítani.

Részletes programot nem mond most e tekintetben, de kiállításba helyezi, hogy már legközelebb hallani fogunk terveiről.

Zajos hatással fogadták azon kijelentését is, hogy ő nem barátja a centralizációnak s azért mindent elfog követni a vidéki városok megerősítésére.

Az iparkamara után a pénzügyigazgatóság tisztelt Nagy Géza pénzügyigazgatóval az élén. Ezután a székelyvasutak, iparos testületek, iskolák küldöttségei jelentek meg üdvözlésre.

Délben 1 órakor gazdag villásreggeli volt.

Azután a kiállítás megtekintésére ment a miniszter.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Árverési hirdetés.

Alulírt kir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsavári kir. törvényszék 1890. évi 7554. számú végzésével Dr. Ötvös Lajos ügyvéd által képviselt Heinitzer és Seckelsohn felperes részére Zobácz Ferencz alperes ellen 1040 korona a jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás folytán alperestől 1899. évi július hó 26. napján felülfoglalt 1368 kor. becsült ingóságokra, a Kolozsavár városi kir. járás-bírósa V. I. 1070.5—899 sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak 840 kor. tőke, ennek végzés szerinti napjától járó 6 százalékos kamatai s eddig összesen 136 kor. 20 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Kolozsavart, sáncz-alja-utca 23. sz. alatt leendő fogatásosításán határidőül **1900. évi július hó 2. napján d. u. 3 órája** tűztetik ki, mikor a bírósággal lefoglalt butorok, kocsi, ló és egyéb ingóságok a legelőbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is elfognak adni.

Felhívom mindazokat, kik az elárvarendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna; és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetésének a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsavart, 1900. évi június hó 18. napján.

Pap Jenő,
kir. bírósági végrehajtó.

**Eladó a Rákóczy-ut 4. szám alatt
EGY TELEK**
rajta egy téglából épült szoba veranda-val, ára 2200 forint.

Értekezhetni Wesselényi Miklós-utca 11. szám alatt **Lányi Benőné**él.
609. 3—3.

Csödtömög eladás

Wesselényi Miklós-utca 11. szám, sarok üzlet!!

Lányi Benő csödtömögét — női díszített és díszítetlen kalapok, virágok, szallagok, napernyők, confection áruk — nyilvános árverésen megvettem s azt ugyanazon üzlethelyiségben a **legrövidebb idő alatt** elárusítom, mivel az üzlet feloszlik!

Felhívom a m. t. vásárló közönség figyelmét ezen áruk olcsóságára.

Az üzleti berendezés eladó, az üzlet-helyiség kiadó.

Tisztelettel

LÁNYI BENŐNÉ.

608. 4—5.

ŐSZI ALBERT

arany, ezüst, ékszer, zseb- és ingaóra nagy-raktára. Kolozsavart,

Wesselényi Miklós (Hid) utca 2. szám

Hol minden e szakba vágó javítás a legjutányosabb árban
443. 9—10. felvállaltatik!

**Tavaszi és nyári idény 1900.
Valódi brünni szövetek.**

Egy szelvény 3-10 mtr. hosszú,
teljes uri öltönyt, (kabát, nadrág, mellény) ad, ára csak

frt 2-75 jó 470. 8—20
frt 3-70 jó
frt 4-80 jó
frt 6— jobb
frt 6-90 jobb
frt 7-75 finom
frt 8-66 finomabb
frt 10— legfinomabb

Egy szelvényt fekete szalon öltönyhöz 10 frt, valamint felöltő-szöveteket, turista-lodeneket, legfinomabb kamagarnokat stb. stb. küld gyári áron a valódiságáról és szőlősgáról jól ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOFBRÜNNEN.

Minták ingyen és bérmentve. Minták szállításról biztosíték. A magánfelek előnye: szöveteiket közvetlenül fenti üzletől a gyárhelyiségből rendelni lehetnek!

Igen sok külföldi, franczia, angol és német szer van hirdetve és ajánlva fiatal emberek részére csödbantalmak és folyások ellen.

Mindazon esetekben, a hol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a **legelőszzerűbb és legjobb a**

Santal-Egger

alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetnek.

Egy üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a „Nádorhoz“, Budapest, VI. ker., Váci-körút 17. szám. 204. 18—20.

Kapható minden gyógyszertárban.

Folies Bergé mulató

az Ujvilágban.

NAPONTA ELITE VARIETE ELŐADÁS

szenzációs és családias műsorral.

Első fellépte és csak rövid ideig:

Szenzációs!

Nagy tetszés!

Nagy siker!!

MISS JEANNIE BISHOP

az ugynevezett „Fekete Patti” világhírű opera énekesnő.

KÖRÖSI ZSÓFI magyar énekesnő.

Azonkívül fellépte a 21 tagból álló társaságnak.

MUNDI ROSENKRANZ

◀▶▶▶ a nászuton. ▶▶▶▶

A műsor szigorúan családias. Kezdeté 8 órákor. Belépti díj 1 korona.

Számos látogatásért esd

Back Soma
impressárió.

Rienzi Mariska
igazgatónő.

Bernstein padló-fénymáz! Pillanat padló-fénymáz

Email Glasur fehér s észines,

fest és fényez egyhuzamban.

A MARX LAJOS Bécs, Mainz és Szentpétervári

◀▶▶ fény- és festékgyárából. ▶▶▶

Gyorsan száradó, tartós és mindenivel kezelhető fénymáz padlók, konyhabutorok és bármilyen fa, vas vagy bádóg kéziszközökre.

Kitűnő mosható festék falra konyhai öblítő helyeken.
Raktára **Gergely Ferencz, Biasini Sándor és özv. ifj. Pere Istvánnál.** 486. 14—18.

Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság

MAROS-VÁSÁRHELYT.

BEFIZETETT ALAPTŐKE EGY MILLIÓ KORONA.

Működési köre kiterjed a takarékpénztár és bank-üzlet minden ágára.

Elfogad **takarékpénztári betéteket** naptól-napig való kamatoztatás mellett és azokat rendszerint *felmondás nélkül* fizeti vissza.

Törlesztő és kamatozó kötvény kölcsönöket nyújt földbirtokra.

Leszámitol bel- és külföldi váltókat és utalványokat, sorsjegy nyereményeket.

Eszközlő bizományi ügyleteket, kifizetéseket és beszédeket; továbbá hitelleveleket ad ki bel- és külföldi bármely jelentéke nyebb piacra.

Vásárol és elad tőzsdén jegyzett értékpapírokat, sorsjegyeket, szelvényeket, ércpénzeket, külföldi bankjegyeket.

557. 3—6.

Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság Marosvásárhelyt.

A m. kir. posta és távirat szállítója
Erdélyben!
Sürgőnyezim: **Bernáth gépraktár.**
Telefonszám 412.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldök!!

Az összes elsőrendű kerékpárokat

és azoknak minden egyes alkatrészeit szállítom a legmérsékeltebb áron vagy kedvező fizetési feltételek mellett!!

Szakaszerő **mechanikai műhelyemben** a javításokat, emailrozásokat nickelezéseket **gyorsan és olcsón készítem el!!**

KERÉKPÁRKÖLCSONZO OSZTÁLYT IS TARTOK!

A zárt kerékpár-iskolám **nagy-utca 1. szám** alatt használható
● reggel 5-től este 8 óráig. ●

Raktáron vannak: Angol fegyvergyári, Atlas Cicles, The Courir, Adria, Cleweland, Zóna, Atilla, The Rower, Chicago, Tandem 2 férfi ülésel, Tandem első női ülésel, Ifjúsági és leány kerékpárok!

Ugyszintén minden rendszerű **VARRÓGÉPET** szabók, cipészek, üzletek és családok részére!!

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

402. 28—*. **Bernáth E. Sándor Kolozsavár.**

Sárga János ékszerész és órás Kolozsavart,

Üzlet: Wesselényi Miklós-utca 11. sz. Műhely: Szép-utca.

Készít ékszereket a legszebb kivitelben.
Nagy raktár a legujabb- és legizléseesebb ékszerekből, ezüst-nemüekből, arany- és ezüst, aczél órákból, valamint fali inga és ébresztő órákból.

Megvesz a teljes értékben arany és ezüstnemüket, vagy új aruval becsérél.

Ékszer- és órajavítások pontosan jótállás mellett!

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve!

18 kar. fin. arany
jeggyűrűk.

438. 78—100.

A szénsavas ásványvizek királya a borszéki borviz!

B o r s z é k

gyógyfürdőn,

(ERDÉLY, CSIKMEGYE)

a fürdőidény tart június 15-től szept. 15-ig.

Borszék Szász-Régen között kényelmes bérkocsik, június 1-étől szept. 1-éig gyorskocsi közlekednek.

Gyorskocsikra előjegyezhetni Miklós Görög-nél Szász-Régen.

Prospectussal, felvilágosítással szolgál — az Igazgató, Borszék.

Posta, távirat, állandó fürdőorvos helyben.

Borszék, 1900. június hó.

534. 7—10.

Igazgatóság.

Megrendelhető Igazgatóságtól Borszék.

Kapható mindenütt.

Hölgyek részére nélkülözhetlen! Csodás gyors hatása. Utánzatoktól óvakodjunk!!

A női szépség elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkitűnőbb és legbiztosabb a

MARGIT CREME,

mely vegytiszt, sem higanyt, sem olmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan és szírmes. Törvényesen védve. Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt eltávolít szepit, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot fehérré, simává és üdévé varázsolja.

Legkitűnőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

Ára: Kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt, Margit hölgyor 60 kr., Margit szappan 35 kr., Margit fogpép (Zahn pasta) 50 kr., Margit arcz víz 50 krajczár.

Számtalan elismerő és köszönő levél. — Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Kapható minden gyógyszertárban, drogua-üzletben és illatszer-kereskedésben. 364. 7—10.

Hamisítók bíróság üldöztetnek! Legjobb szépítő-szer!

Dús választéku BUTOR-RAKTÁR

saját készítményű szalon-, háló- és étkező-szoba, valamint konyhaberendezésekből, szolid és izléses kivitelben s jutányos áron.

Továbbá ugyancsak saját készítményű

kárpitos- és díszítő-munkák, vala- galv. sodronyágybetétek és kocsikulcsok.

Ágybetétek, méret szerint, drbként: fakereiben 14 korona, vaskereiben 20 korona. Kocsikulcsok drbként 16 koronáért.

Baumann Arnold mű-, épület- és butor-asztalos gyárában Gyulafehérvárról.

Képes árjegyzék 1 korona (vagy visszaküldés) ellenében.

Minden háziasszonynak legnagyobb büszkesége,

hogy kitűnő kávét főzhessen.

A jó kávé készítésének főkélléke a kávé szép egyenletes pörkölése, mely az eddigi egyszerű pörkölkben a legtrikább esetekben sikerült.

Kifogástalan szépen pörkölt, kitűnő minőségű kávékat a

Fiumei Kávé-Pörköldé

(részvénytársaság)

saját, szabadalmazott módszere szerint, a kávé zamatjának megtartása mellett, állít elő.

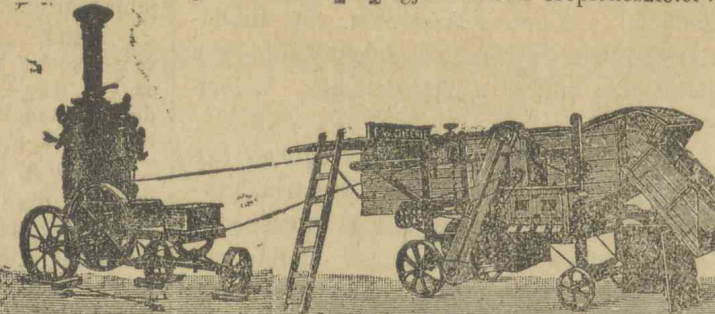
Ezen pörkölt kávék 1/2 és 1/4 kilós csomagokban az alatt jelzett fűszerüzletekben kaphatók, és hogy a közönség utánzásoktól megóvassék, minden csomag olomzárral, védjegyükkel és a következő felirattal: 489. 11—*

Fiumei kávépörköldé részvénytársaság, Fiumében van ellátva.

Minden háziasszonynak a saját érdekében ajánlható, hogy ezen pörkölt kávé kitűnő minőségéről egy próbavásárlás által meggyőződjen.

Biasini Sándor, Segesvári és társai, Gergely Ferencz utoda Somlyay László, Hirschfeld Sándor, Selez Márton, Jenei Lajos, Havas Ármán, Papp László, Fuhrmann Károly, Papp Kristóf utd. Zsilinszky Antal, ifj. Graf Lőrincz, Flóra Gyula uraknál kaphatók.

A jelenkor legtekélyesebb és legjobb motor-csépőkészletei!

Már több mint 500 csépőkészlet kitűnő sikerrel működésben.

1895., 1896., 1897., 1898., 1899 évben 32 első díjjal kitüntetve.

Első prozsniczi Gazdasági Gép- és Motorgyár, Vichterle F.

Magyarországi vezérképviselő: Kállai Lajos.

Budapest, VI. ker., Gyár-utca 50. szám.

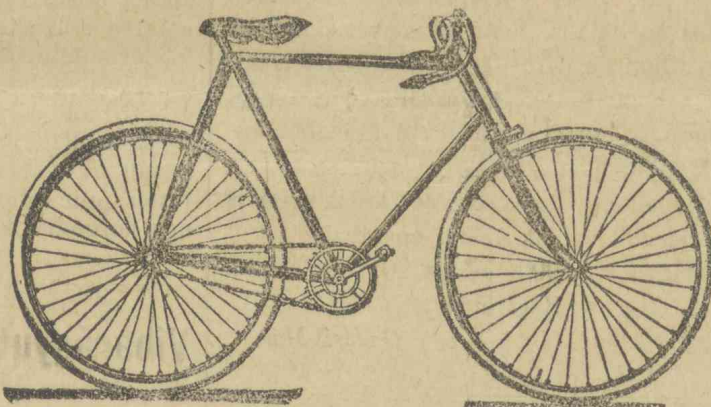
ajánlja legújabb hírneves szabadalmazott, teljesen szikramentes

motor-csépőkészleteit,

kettős ti zítóval, árpatoklyászoló és legcélszerűbb lökereküvelyezővel; olcsó árak és kedvező fizetési feltételek mellett. Nagy munkaképességű és legmegbízhatóbb tartós szerkezetű teljes jótállás. — Legolcsóbb üzemeltetés az összes létező motorgépek között. Cizmekkel szívesen szolgálunk, — hol a gépek működésben is megtekinthetők. Motorkészleteink és egyéb gazdasági gépeink megtekinthetők nagyszabású telephelyünkön VI. Gyár-utca 50., hol üzemben bemutattnak. 521. 6—11.

K E R É K P Á R O K

már 100 forintért is kaphatók!

562.15—0.

Csak is elsőrangú gyárak állandó nagy raktára u. m. „Schladitz“ dresdai, „Patria“ sollingeni, „Noricum“ láncz nélküli, „Styria-Puch“ eredeti, „Nascott“, „Helical-Premier“ stb. feltűnően olcsó árak, felszerelések.

Nagy mechanikai műhely!

GRÓSZ FRIGYES

Kolozsavár, Beltorda-utca „New-York“-szálloda mellett.

E L Ő P A T A K

gyógyfürdőn,

melynek több kiállításán kitüntetett gyógyvize Európa legjelesebb bálnéologusai által a világ legsósó égvényes, vasas savanyuvizének jelentetett ki:

az évad május hó 15-étől szeptember hó végéig tart.

Ez ásványvizek különösen a következő betegségekben bizonyultak be biztos hatásuaknak: a gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorfájás és a túlságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és bélzavarokban, altesti vérzésben, vörpangásban, aranyérben, rászakor és kedélykorban, idegbajokban, máj- és lépduaganatokban, az epe kiváztató csöveinek hurutos bántalmaiban, sárgaságban, epekövekben, fejlődési sápkorban s az ezen alapuló hószám zavarokban és különösen vörpangósági állapotokban, a vesék és húgyhólyag hurutos bántalmaiban, kezdődő húgy- és fővénkö lerakódás, s húgykőképződéseknél, a méh idült tömölüléseivel, dagainál, fehérhólyásban a nemi részek gyengeségeiben, angol korban, köszvény- és csuszajokban.

Az ásványviz használataival kapcsolatosan utónnan berendezett meleg- és hideg ásványviz fürdők, hidegvízgyógymód, assage áll az azt igénylők rendelkezésére.

Van orvos gyógytár, távirat, posta, 600 szoba áll a közönség rendelkezésére napi ár 80 krtól fennebb, szobák árai május 15-étől július 1-éig és augusztus 15-től szeptember 15-ig 3/0 oo-ol olcsóbbak. Van 5 vendéglő, melyekben nagyon jutányosan étkezhetni.

Szórakozásul vannak parkok, erdei fenyves sétányok, olvasó, zongora- és társalgó termek, Lawn-tennis, tornaszat, csolnakázó tó, színház, hangversek, bálók s kirándulások; ugyancsak egy elsőrendű cigányzenekar.

Vagyontalan betegek hatósági ajánlat mellett ingyen lakásban és gyógydíjmentességben részesülnek.

A bármily irányból jövő gyógyvendégek a földvári vasút állomáson szállanak ki, honnan az 1 óra távolra eső Előpatakra magán- és társas kocsik szállítják a gyógyvendégeket, társas kocsin, ha csak egy személy jelentkezik 2 frt, több személynél személyenként 1 frt 30 kr. fizetendő. Egy magánkocsi díja 3 frt. Ezen kocsikra jegyek a földvári állomásfőnöknél válthatók.

Minden megkeresésre utatitást és felvilágosítást készséggel ad Előpatak, 1900 év május hó.

410. 10—20.

A fürdőigazgatóság.

Telefon 398.

A kolozsavári róm. kath. Status főtéri palotájának 330 drb., a kolozsavári megyeház, a Vörös-kereszt kórház, a deési róm. kath. Status stb. palotájának szállítója.

Ugy minőségben, mint szépség tekintetében összehasonlíthatlanok a

Kozel F. József

féle czég

Kolozsavart, Unio-utca 20. szám (Redouttal szemben)

Hires kályha-kemenczéi.

Asztal- és díszkandallók, továbbá porcelán, majolika- és ó-német kályhák, takaréktűzhelyek, fürdő-kádak, kemenczefal burkolatok stb. stb.

Minden e szakmába vágó munkálatok saját szerelők által csinosan és jótállás mellett eszközöltetnek.

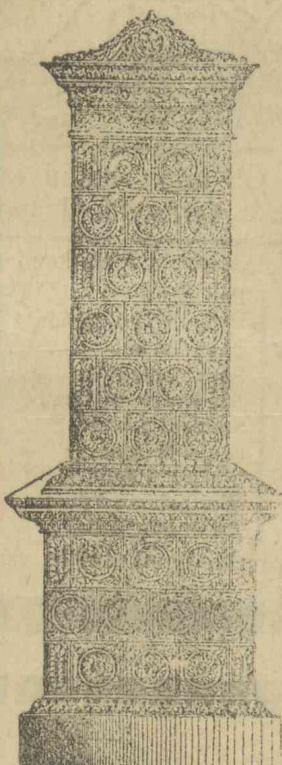
Ajánlja mindenféle nagyságban Schamot-

tégla!

A tisztelt közönségnek mindenkorra üzletem és raktárom betekintés végett szabadon áll.

Telefon 398.

Magyarország és Erdély legnagyobb kályhakaraktára.

330. 13—*

Raktárban 300—400 darab kályha készletben van.

Nyomatott Magyar Mihály nyomdájában, Kolozsavart.